

Energi- & Industridagarna 2016

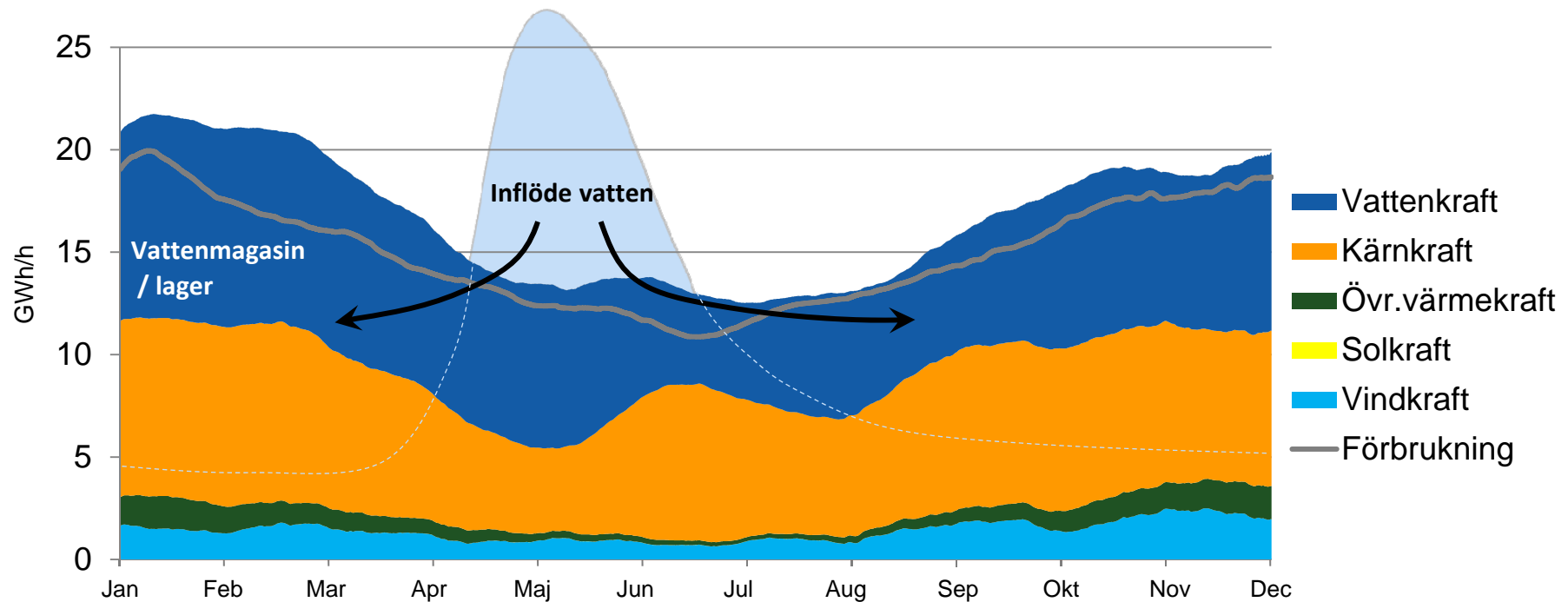
Sodahuskommittén

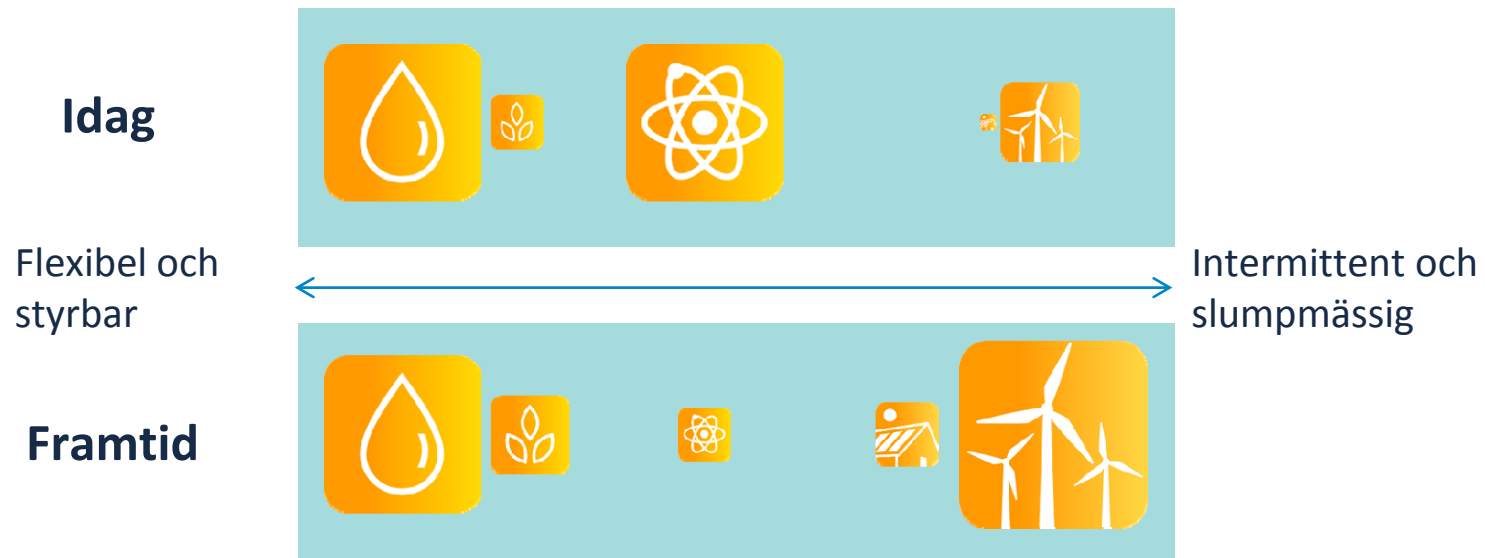
Kraftvärmens roll i framtidens energisystem

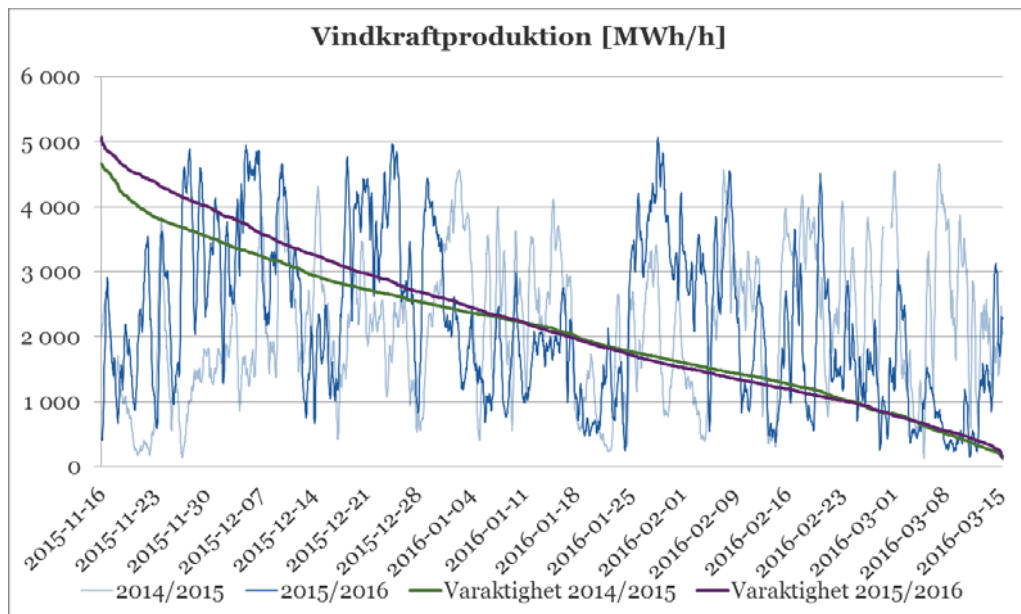
Per Ljung

ELSYSTEMET KAN HANTERA STOR EFTERFRÅGAN PÅ VINTERN OCH STORA VATTENFLÖDEN PÅ SOMMAREN

FRAMTIDENS ENERGISYSTEM BEHÖVER VARA FLEXIBELT

- Under timmen med högst elförbrukning i Sverige genererade vindkraften ca 1 950 MWh/h, vilket är drygt 32 procent av vindkraftens installerade effekt
- När elförbrukningen var som störst i Norden, den 21 januari kl. 8–9, uppgick vindkraftproduktionen till ca 12 procent av installerad vindkraft. (SVK siffror och graf)

VATTENFALL

ONT OM EFFEKT REDAN IDAG

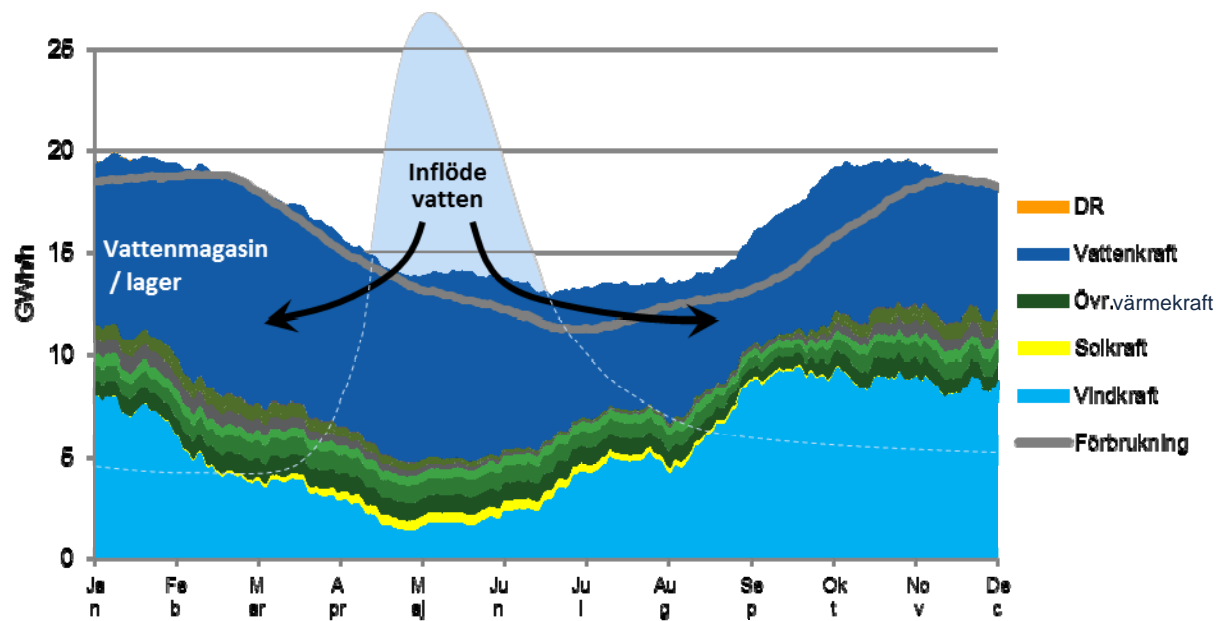
Svenska kraftnät: Elbrist när kärnkraften avvecklas

Elpriserna är i dag relativt låga, de senaste fem åren ungefär mellan 30 och 80 öre per kilowattimme. Om de äldsta kärnkraftsreaktorerna stängs, kan priserna under perioder raka i höjden. Det visar statliga Svenska kraftnäts beräkningar, enligt DN och SR. Samtidigt riskerar stora delar av Sverige att bli mörklagt på grund av elbrist.

– De kalla perioderna när alla vill ha el samtidigt, då räcker inte elen till alla, säger Erik Ek, driftchef på Svenska Kraftnät till P1.

ÄVEN FRAMTIDENS ENERGISYSTEM BEHÖVER HANTERA STOR EFTERFRÅGA PÅ VINTERN OCH STORA VATTENFLÖDEN PÅ SOMMAREN

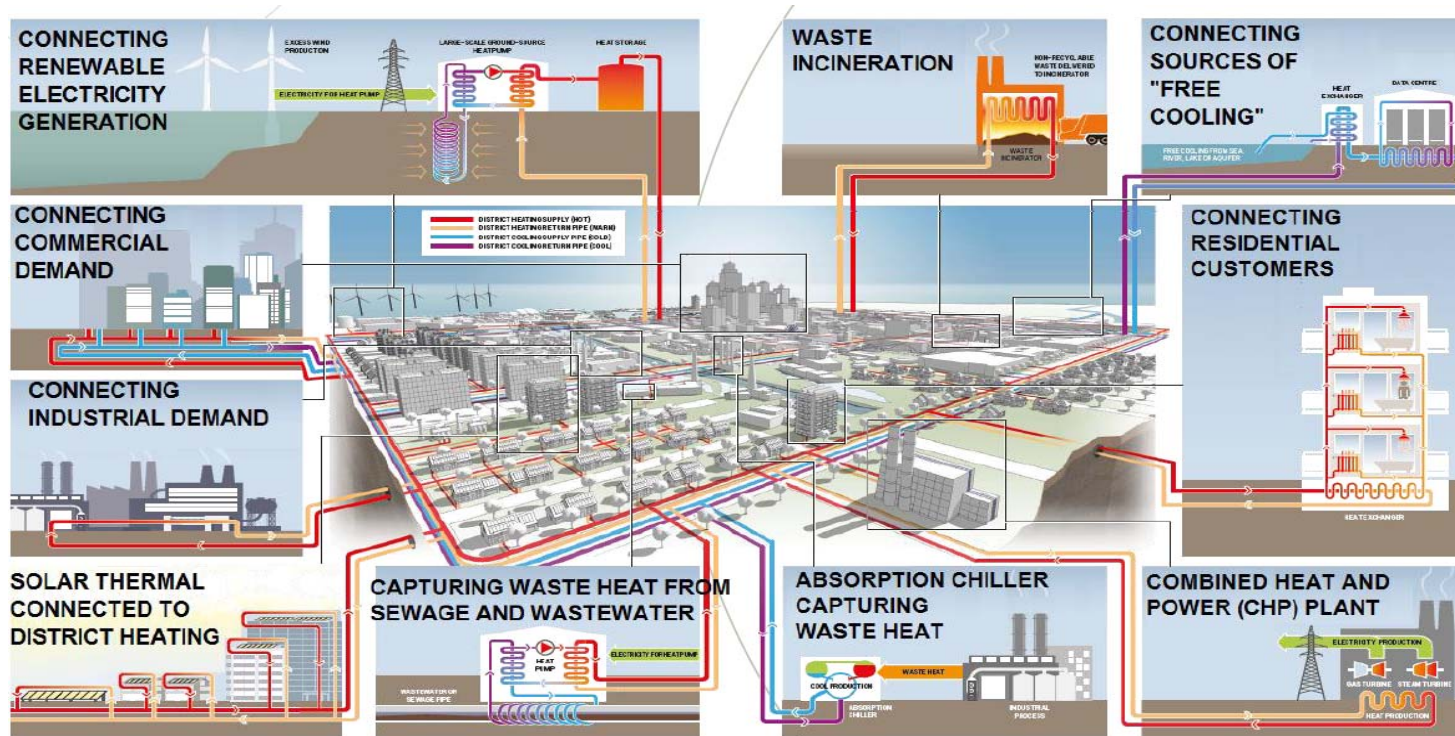
Produktionsprofil 2050 (månadsmedelvärden)

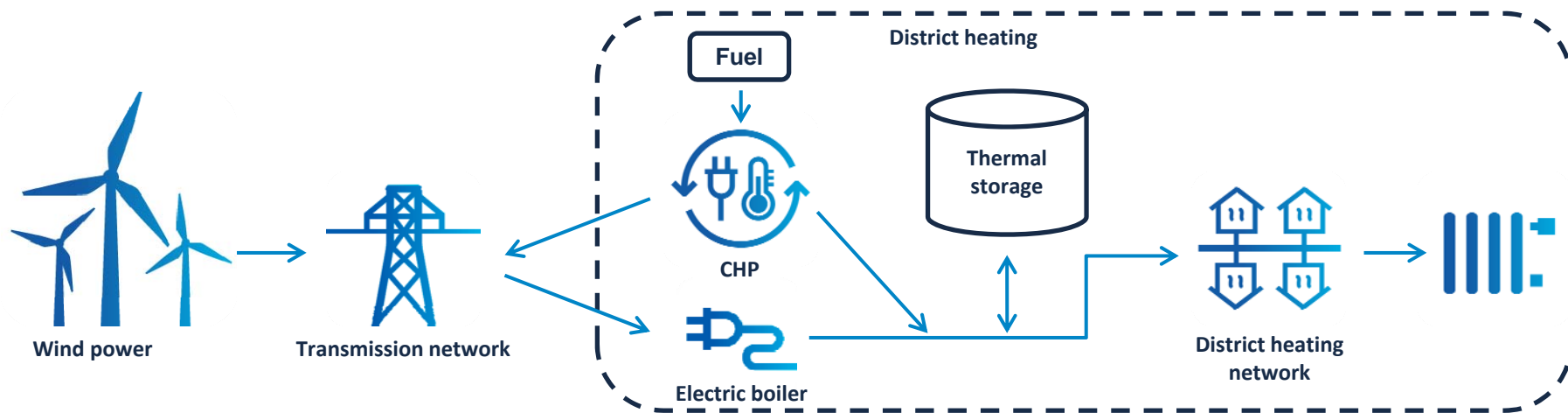
- Vindkraft nödvändigt för att skapa ett förnyelsebart framtida energisystem utan kärnkraft
- 50 % Vindkraft skapar utmaningar för nuvarande energisystem på alla sätt
- Viktigt att skilja på effekt och energi
- Kraftvärmens har en viktig roll

FJÄRRVÄRMEN MÖJLIGGÖR ENERGIEFFEKTIVA STÄDER

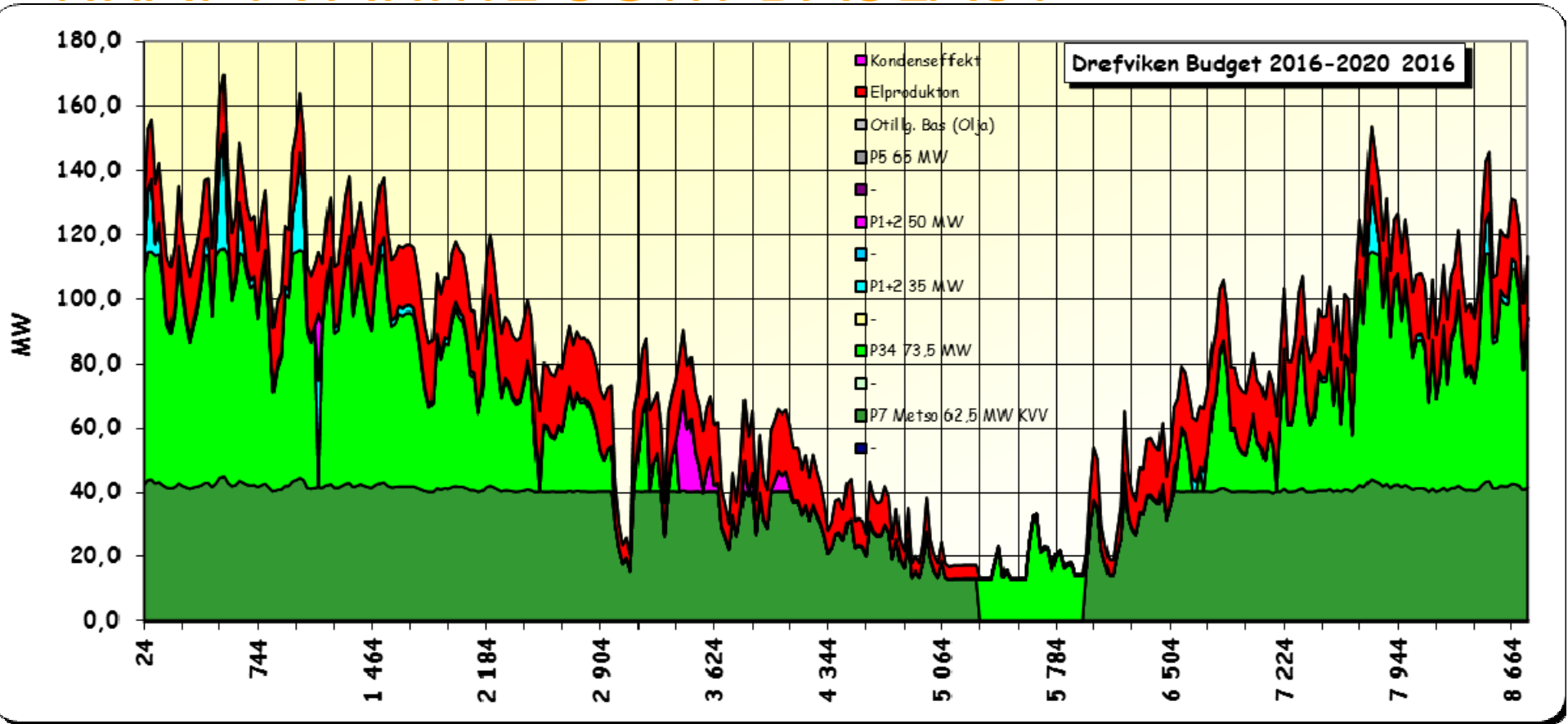
FJÄRRVÄRMESYSTEM = ENERGILAGER

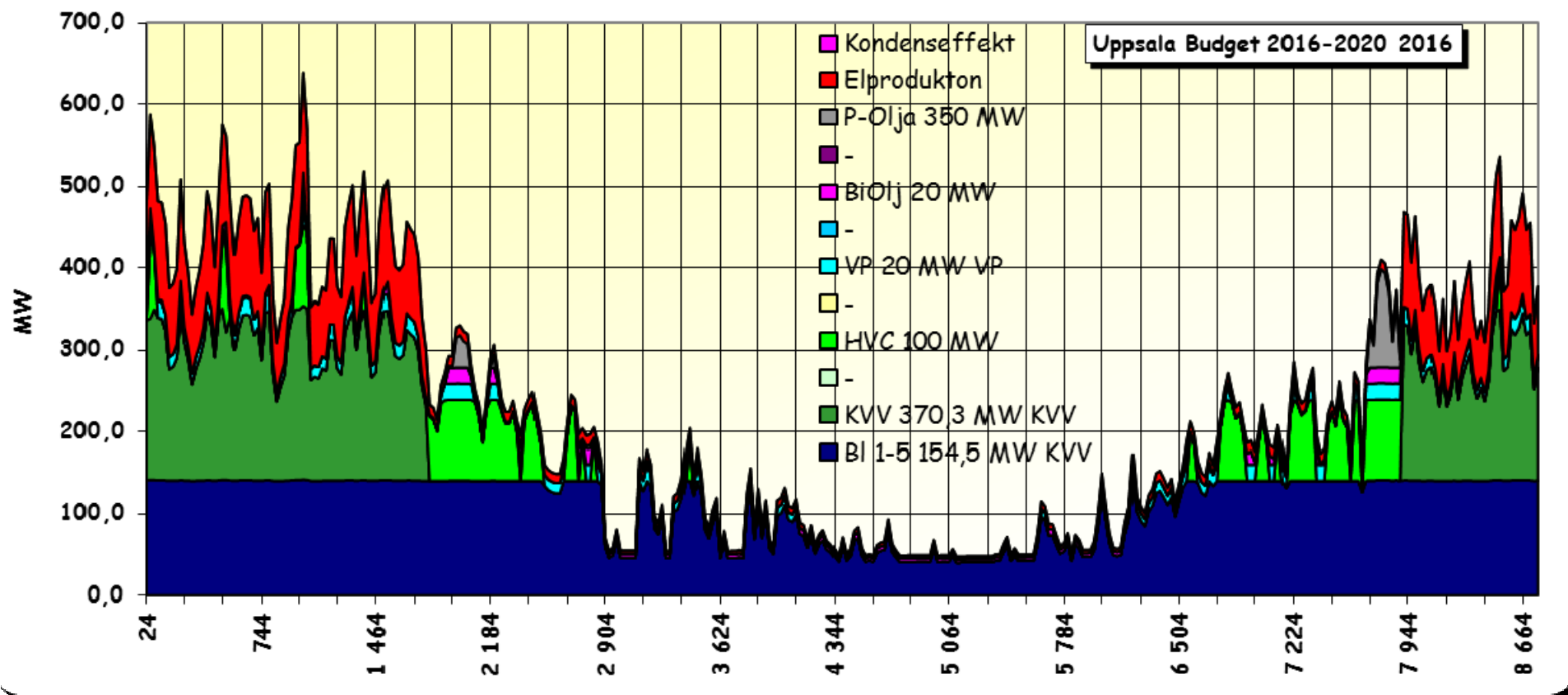
- Systemoptimeringen viktig för att skapa nyttor
- "Dubbel" flexibilitet KVV/elpanna

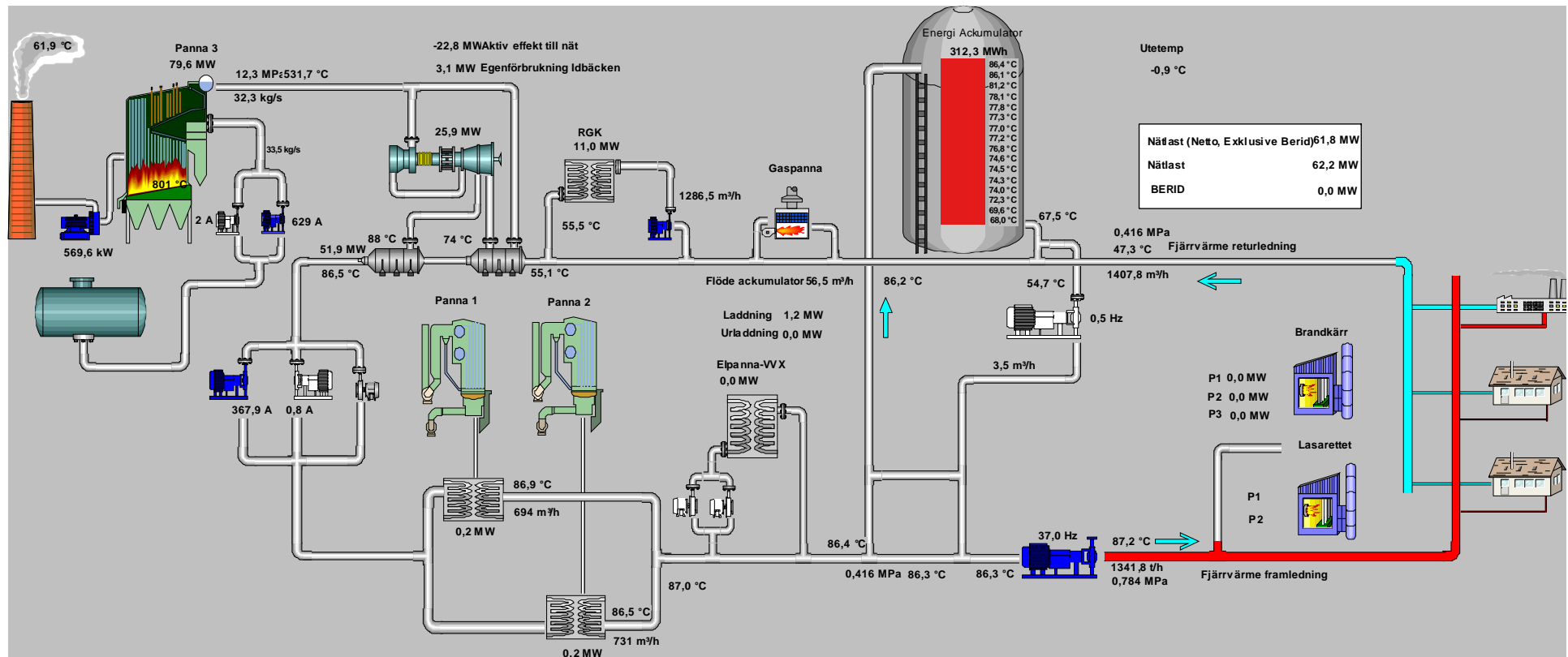
KRAFTVÄRME SOM BASLAST

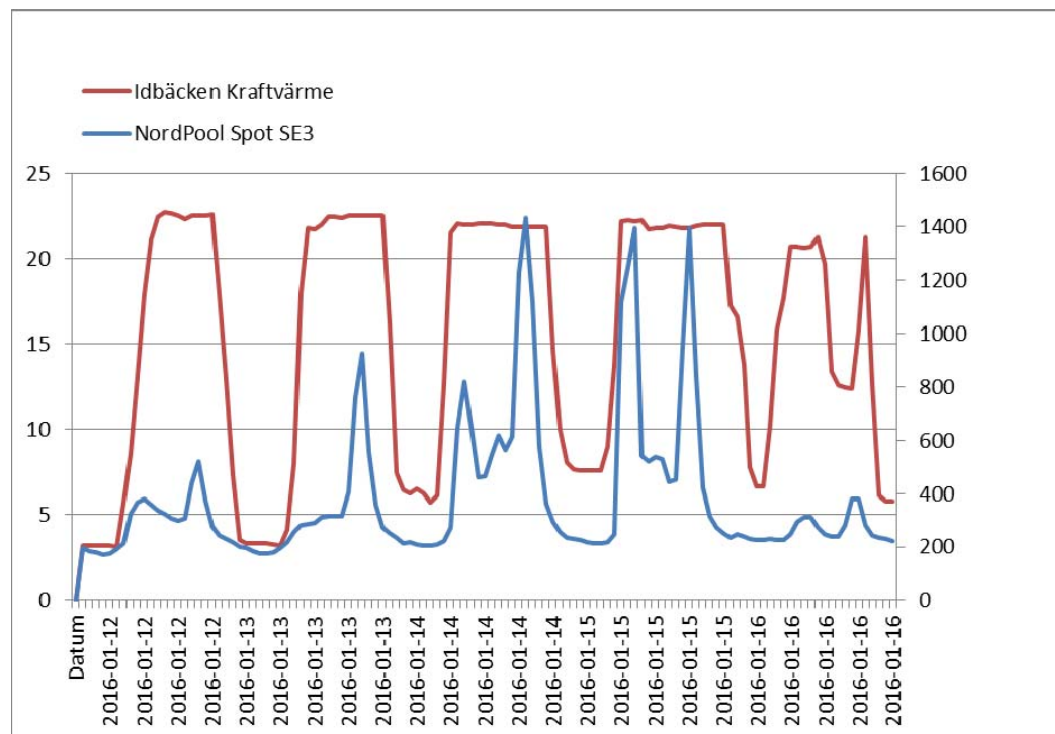
KRAFTVÄRME SOM MELLANLAST

TYPISKT FJÄRRVÄRMESYSTEM IDAG

KRAFTVÄRMENS MÖJLIGHETER REDAN IDAG

FJÄRRVÄRMENS BIDRAG TILL KRAFTSYSTEMET VID ANSTRÄNGDA DRIFTFALL

Källa: Profu 2015	Kraftvärme	Elpanna / värmepump	Övrigt
<i>Mycket vind- och solkraft och låg konsumtion</i>			
- Mekanisk svängmassa	+	0	0
- Balansreglering	++	+	0
- Överskottssituationer	+	++	+
- Överföringsförmåga	+	+	0
<i>Lite vind- och solkraft och hög konsumtion</i>			
- Tillgång till topplastkapacitet	+++	+	+
<i>Generella utmaningar för att upprätthålla balans</i>			
- Flexibilitet i styrbar produktion och förbrukning	+	+	+
- Ansvarsfördelning och marknadsmekanismer	0	0	0
- Årsreglering	0	0	+

+++ : Stor påverkan; ++ : Tydlig påverkan; + : Viss påverkan; 0 : Ingen eller mycket liten påverkan

- Under rubriken "övrigt" återfinns exempelvis ökad fjärrvärmeanvändning och värmelagring
- Vid årsreglering kan fjärrvärmens jämna ut elbehovet över året genom att minska el för uppvärmning.
  - Fjärrvärme ersätter värmepump och elvärme
  - Dessutom större värmeunderlag för kraftvärme

SAMMANFATTNING

- Kundens värmebehov utgör basen för elproduktion – positiv korrelation med el - ytterligare potential finns.
- Stora investeringar – stabila förutsättningar och andra prismekanismer än idag som värderar nyttan med tillgänglig, stabil och reglerbar effekt krävs
- Sverige har unika förutsättningar med vattenkraft och kraftvärme att skapa ett förnyelsebart energisystem med en större andel vind.

I ETT FÖRNYBART SYSTEM KAN VARIATIONER PÅ NÅGRA DYGN BLI 4 GÅNGER STÖRRE VILKET BLIR EN STOR UTMANING FÖR PRODUKTIONSPLANERING

Residuallast i Februari 2015 och 2050

Residuallast = efterfrågan – vind- & solproduktion

